

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 376/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou Mgr. Jankou Krakovskou, Čajakova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. Jankou Krakovskou, Čajakova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017.

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že *«proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne Bratislava č. 53756-2/2013-BA zo dňa 16.12.2013, a rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č.: 89998-28/2013-BAM zo dňa 29.10.2013 podal sťažovateľ žalobu na Krajský súd Bratislava s návrhom na ich zrušenie a vrátenie veci Sociálnej poisťovni na nové konanie. Sťažovateľ si uplatnil nárok na priznanie sťaženia spoločenského uplatnenia na pobočke Bratislava. Pobočka Bratislava rozhodla, že „dňom 29.10.2013 zastavuje konanie vo veci priznania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v súvislosti s chorobou z povolania zistenou dňa 17.10.2011“. Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie s návrhom priznania sťaženia spoločenského uplatnenia v celom rozsahu t.j. 7 860 EUR za 500 bodov, na základe lekárskeho posudku vypracovaného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], prednostom [REDAKOVANÉ]...»*

Sťažovateľ si zákonným spôsobom uplatnil nárok na úrazovú dávku podľa lekárskeho posudku, ktorý je súčasťou spisu poisťnej udalosti. Ide o skutočnosť, ktorá bola Sociálnej poisťovni dobrá známa, preto ich nebolo potrebné osobitne preukazovať, tiež nebol dôvod na podávanie výziev poškodenému, ale ani na zastavenie konania. Týmto konaniam predchádzalo rozhodnutie žalovanej č. 73062-11/2012-BAM zo dňa 7.3.2013, ktorým bol žalobcov nárok zamietnutý. Žalobca sa proti tomuto rozhodnutiu neodvolal, ale v novom konaní prípustnom podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. namietal jeho nezákonnosť. Nárok na výplatu sťažovateľovej úrazovej dávky nebol premlčaný (§ 114 zákona č. 461/2003 Z. z.) a sťažovateľ postupoval podľa ustanovenia § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktoré umožňuje vec opätovne posúdiť a rozhodnúť o zmene v nároku na dávku, zmene v nároku na výplatu dávky a zmene sumy dávky. Preto sa s rozhodnutím žalovanej, ale ani obidvoma súdmi, ktoré žalobu zamietli (odvolací súd potvrdil) nedá stotožniť...

Žalobca bol v situácii, v ktorej mu na požiadanie poverený lekár poskytovateľa zdravotnej starostlivosti nevydá nový lekársky posudok. Takýto lekársky posudok už bol vydaný podľa § 16 zákona č. 576/2004 Z. z. kompetentným orgánom plne v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Iba žalovaná tento lekársky posudok spochybnila, aj keď na toto nemala oprávnenie. Akýkoľvek opak nepreukázala...».

3. Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 bolo porušené jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu z dôvodu, že krajský súd a najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa rozhodli arbitrárne vzhľadom na to, že „v konkrétnej situácii sťažovateľa tak v rozpore s aplikovanými právnymi postupmi klinického pracovného lekára na sťažovateľovu vec žalovaná Sociálna poisťovňa neprípustne mení/zmenila obsah veci samej a neodôvodnene im pripisuje/pripisovala iný význam. Narušila tým zásadu legality, materiálnej pravdy a zásadu oficiality, pretože je povinnosťou správneho orgánu z vlastnej iniciatívy (§ 195) a vlastnými prostriedkami objasňovať sporné, pochybné alebo spochybnené skutočnosti,

hlavne tie, s ktorými nárok stojí a padá a čo v konečnom dôsledku pri posudzovaní danej veci opomenul nielen krajský súd, ale aj Najvyšší súd SR. V takto zistenej a posudzovanej veci zo strany obidvoch súdov ide o extrémnu nezákonnosť a extrémny nesúlads právnych záverov s vykonaným dokazovaním, skutkovými a právnymi zisteniami, nezákonnosť a nerešpektovanie práv účastníka.“.

4. Sťažovateľ v petite podanej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s jeho právom na majetok podľa článku 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 9Sžso/8/2016 zo dňa 29.11.2017.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 9Sžso/8/2016 zo dňa 29.11.2017 a rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 5S/5/2014-40 zo 7.4.2015 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu Bratislava na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia: 153,50 eur + 9,21 eur rež. paušál, podanie ústavnej sťažnosti: 153,50 eur + 9,21 eur rež. paušál) odmena celkom vo výške 325,42 EUR, ktoré je povinný Krajský súd Bratislava zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, Mgr. Janky Krakovskej advokátky so sídlom Čajakova 1, Košice do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017.

II.A K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015

14. Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015, preskúmaniu ústavnosti tohto rozhodnutia ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05).

15. Takýmto súdom bol najvyšší súd, ktorý napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 preskúmal na základe odvolania podaného

sťažovateľom. Najvyšší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017, ktorým rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 potvrdil.

16. V časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017

17. Sťažovateľ v tejto časti sťažnosti predovšetkým namieta, že najvyšší súd podľa jeho názoru rozhodol arbitrárne, napadnutý rozsudok neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými jeho námietkami uvedenými v odvolaní proti rozsudku krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

18. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzických osôb a právnických osôb. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek

diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takeého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

19. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

20. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie vecí [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti

konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

21. Z judikatúry ESLP, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

22. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

23. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

24. Aj ESLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

25. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

26. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

27. Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že najvyšší súd rozhodol arbitrárne, keď rozsudkom sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015. Podľa názoru sťažovateľa aj keď nebolo z jeho strany podané odvolanie proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava č. 73062-11/2012-BAM z 28. septembra 2012 a nebránil sa ani prípadnou následnou správnu žalobou, bolo možné jeho nárok opätovne posúdiť v novom konaní na základe novej žiadosti sťažovateľa, keďže Sociálna poisťovňa môže rozhodnúť o zmene nároku na dávku, zmene nároku na výplatu dávky a zmene sumy dávky.

28. V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 najvyšší súd uviedol:

«... Žalobca v odvolaní ako aj počas celého súdneho konania napáda obe rozhodnutia, a to rozhodnutie č. 53756-2/2013-BA zo dňa 16.12.2013 o zastavení konania ako aj meritórne rozhodnutie pobočky žalovanej z 28. septembra 2012 č. 73062-11/2012-BAM.

Čo sa týka rozhodnutia z roku 2012, žalobca má za to, že ide o nulitný akt z dôvodu nedostatku právomoci žalovanej na vydanie takéhoto rozhodnutia. Tento názor je nesprávny. Zákon č. 461/2003 Z. z. zveril rozhodovanie o úrazových dávkach, medzi ktoré patri aj náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, do právomoci žalovanej, čo bolo zrejmé aj žalobcovi, keď požiadal o náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia na pobočke žalovanej, nie na inom orgáne. Právomoc je súhrn oprávnení a povinností, ktoré zákon priznáva orgánu na výkon jeho činnosti. Žalovaná ma právomoc rozhodovať o nároku na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Či je pri výkone tejto právomoci oprávnená meniť bodové ohodnotenie, stanovené lekárske posudkom, je otázkou právneho posúdenia, ktoré mohol žalobca namietat' zákonom stanoveným spôsobom, t. j. podaním odvolania proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava z 28. septembra 2012 č. 73062-11/2012-BAM, resp. prípadne aj následnou správnu žalobou. Žalobca však tieto prostriedky nápravy nevyužil, rozhodnutie z 28. septembra 2012 tak nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť.

Najvyšší súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (rozumným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou...

Žalobcovo opomenutie brániť svoje práva jemu dostupnými zákonnými prostriedkami nemožno zhojiť tvrdením o nedostatku príslušnosti správneho orgánu na konanie. Rozhodnutie z roku 2012 bolo vydané oprávneným orgánom, nejde preto o ničotný akt.

Pokiaľ žalobca poukazuje na absenciu ustanovenia upravujúceho zásadu res iudicata v zákone č. 461/2003 Z. z., toto je spôsobené samotnou podstatou konaní o sociálnom poistení. V mnohých prípadoch, aj vo veciach bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, môže dôjsť k zmene skutkových okolností, napr. zhoršeniu zdravotného stavu žiadateľa. Bolo by na ujmu účastníkom konania, ak by z dôvodu prekážky rozhodnutej veci nemohli uplatňovať nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia v súvislosti s poškodením na zdraví, o ktorom už bolo rozhodované pred týmto zhoršením. Už zo samotnej právoplatnosti rozhodnutia však vyplýva jeho zásadná nezmeniteľnosť v tej časti, o ktorej už bolo rozhodnutím správneho orgánu právoplatne rozhodnuté. Akýkoľvek iný výklad by mal vo svojej podstate absurdné následky a viedol by k popretiu jedného zo základných princípov právneho štátu - právnej istoty. Iný výklad by totiž okrem iného znamenal, že akékoľvek už priznané právo možno novým rozhodnutím nepriznať a teda nikto by si nemohol byť istý, či jeho už právoplatne rozhodnutý prípad nebude v prípadnom novom konaní posúdený odlišne. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, žalovaná nemohla opätovne meritórne rozhodovať o žalobcovej žiadosti, pokiaľ sa nezmenil skutkový stav.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa bodového hodnotenia, dátumu vzniku choroby z povolania ako aj zásahov do lekárskeho posudku, ak tieto považoval žalobca za potrebné namietat', mal tak urobiť už v odvolaní proti rozhodnutiu z 28. septembra 2012. Keďže sa však proti tomuto rozhodnutiu neodvolal, nemožno jeho námietky posúdiť v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zo 16. decembra 2013...»

29. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa skutočnosti, že Sociálna poisťovňa nemohla opätovne meritórne rozhodovať o jeho novej žiadosti týkajúcej sa priznania sťaženia spoločenského uplatnenia, pokiaľ sa nezmenil skutkový stav, resp. zmena skutkového stavu nebola sťažovateľom v novom konaní preukázaná.

30. Najvyšší súd sa s námietkami sťažovateľa uvedenými v jeho odvolaní nestotožnil, a preto rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 potvrdil. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

31. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017 a základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právom na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 8/2016 z 29. novembra 2017, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

32. K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom v jeho odvolaní proti rozsudku krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

33. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie rozsudku krajského súdu č. k. 5 S 5/2014-40 zo 7. apríla 2015 a rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžo 8/2016 z 29. novembra 2017, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania).

34. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018